

K životnímu jubileu doc. MUDr. Jiřího Bittnera, CSc.

Doc. MUDr. Jiří Bittner, CSc., významný představitel české a československé stomatologie, se dožívá v letošním roce významného životního jubilea.

Ač narozen v roce 1930 na Českomoravské vrchovině v Bystrém u Poličky, celé svoje mládí strávil v Praze, která se stala jeho druhým rodným městem. Gymnaziální studia ukončil v roce 1949. Ve studiu pokračoval na pražské Lékařské fakultě Univerzity Karlovy, na níž se rozhodl pro stomatologický směr. Vysokoškolské studium ukončil v roce 1953. V téže roce musel z Prahy odejít, neboť byl administrativně „umístěn“ zpět do východních Čech, nikoli však do rodného česko-moravského pomezí, nýbrž do podkrkonošského Dvora Králové nad Labem.

V novém působišti J. Bittner setrval celkem 6 let. Již během této doby se projevily jeho nepřehlédnutelné odborné kvality, které způsobily, že i při jeho ideových pozicích, ne zcela odpovídajících tehdejší době a jejímu černobílému vidění reality, se vypracoval během 3 let z obvodního zubního lékaře na přednostu oddělení a okresního stomatologa.

Rok 1959 znamenal určitý mezník v jeho životě. Na základě konkurzu byl přijat na místo odborného asistenta na Stomatologické klinice Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové,

vedené v té době jejím progresivním přednostou, tehdejším docentem Leonem Szamou. Díky pílí, vytrvalosti, systematickému studiu odborné literatury, vlastní rozsáhlé badatelské činnosti i nevšednímu výtvarnému nadání pokračoval mladý odborný asistent MUDr. J. Bittner ve svém odborném růstu, a to na poli stomatologické protetiky, oboru, jenž se stal jeho prací i zábavou, vskutku celoživotním posláním. Ještě v roce 1959 složil atestační zkoušku ze stomatologie 1. stupně. V roce 1964 se stal vedoucím lékařem protetického oddělení. V následujícím roce obhájil kandidátskou práci (CSc.) a složil atestační zkoušku ze stomatologie 2. stupně. V roce 1969 se uskutečnilo jeho úspěšné habilitační řízení, jmenování docentem stomatologie však nepřišlo. Uskutečnilo se až v roce 1980. Jen těžko lze dnes chápat tuto situaci, jednu z mnoha absurdit poplatných tehdejší době, v níž o osudu schopných odborníků rozhodovala pokřivená kritéria a snad ještě více voluntarismus nomenklaturních kádrů. Navzdory době se stal J. Bittner v roce 1970 předsedou protetické sekce České stomatologické společnosti, kterou poté vedl až do roku 1995. Organizoval, pořádal a moderoval mnoho odborných setkání, výzkumných úkolů, psal oponentské a recenzní posudky, aktivně se podílel na postgraduální výchově zubních lékařů. Nezanedbával však ani vlastní odborné aktivity, publikoval a přednášel. Velmi oblíben byl u studentů pro srozumitelnost a kvalitu svých přednášek, povahové vlastnosti projevující se zejména vlídností a pochopením pro začátečníky při vedení praktických cvičení, ale i pro svoje názory na dění v našem okolí při různých formálních i neformálních setkáních studentů s jejich učiteli. V letech 1963–2003 externě vyučoval zubní techniky ve Střední zdravotnické škole.

V roce 1990, po změně politického klimatu, se doc. Bittner stal přednostou Stomatologické kliniky LF UK a FN v Hradci Králové a proděkanem královéhradecké lékařské fakulty. Patří mu veliký dík za prozřetelnost, s níž se mu s podporou tehdejšího vedení školy podařilo obhájit a uchovat výuku stomatologie v Hradci Králové proti hlasům mnoha méně prozíravých jedinců, požadujících její likvidaci, a také rekonstruovat na klinice učitelský sbor, velmi citelně oslabený odchodem řady schopných pracovníků do sféry soukromého podnikání.

Ve funkci přednosty kliniky setrval doc. Bittner do roku 1996, ve funkci proděkana do roku 1997. Ani poté z kliniky neodešel a nadále na ní setrval ve funkci docenta a vedoucího lékaře protetického oddělení. A protože v řadách pracovníků klini-

ky zůstává dodnes, nastala v roce 2009 jen málo vídaná, vzácná situace, neboť doc. Bittner v tomto roce strávil „v aktivní službě“ na stomatologické klinice svůj 50. akademický rok. Letošním rokem tak vstupuje do druhé padesátky své vysokoškolské učitelské kariéry. Q. B. F. F. Q. S!

Není v silách autorů tohoto medailonku spočítat všechna ocenění – diplomy, medaile a vyznamenání, jichž se doc. Bittnerovi po zásluze dostalo v minulých letech od fakulty, univerzity, odborných a profesních organizací. Obdržel je jako ocenění svých odborných i lidských kvalit. Počet jeho přednášek a publikací je úctyhodný, jen monografií a učebnic věnovaných protetice, dentálním materiálům, technologických postupům i gnatologii je více než 30 titulů. Pozoruhodný je i fakt, že všechna svoje díla autor sám ilustroval. Tyto knihy se staly základními učebními materiály pro několik generací českých a slovenských zubních lékařů, a rovněž i studenti jiných lékařských fakult, které on sám nikdy neučil a kteří nemohli být přítomni jeho řečnickým a kreslířským exhibicím při přednáškách a seminářích, se považovali či dodnes považují za jeho žáky.

V svém odborném úsilí nebyl doc. Bittner nikdy osamocen. Dodnes s vděkem a úctou vzpomíná na své učitele a pozdější spolupracovníky, docenty M. Voldřicha a L. Dombradyho, primáře B. Kyselu, zejména však na svého přítele a nejbližšího spolupracovníka prof. M. Vacka.

Souběžně s odbornými aktivitami doc. Bittner po celý život rozvíjí svoje vlohy výtvarné a hudební. Víme dobře o jeho ilustrační tvorbě, méně pak - díky jeho skromnosti - o tvorbě volné. Výtvarné umění a jeho estetika jej vždy zajímaly a tak se stal uznávaným znalcem i v tomto oboru. I ve výtvarném umění jej přitahují - podobně jako v jeho odborném životě či v hudbě - zejména jeho moderní trendy a vývoj. Je pravidelným návštěvníkem vernisáží současných výtvarných umělců, nepohrdne však ani dobrou klasikou počínaje impresionisty a expresionisty a konče gotickou

malbou. V řadách českých výtvarných umělců má řadu dobrých přátel. Mnoho let byl také aktivním členem různých jazzových bigbandů a zejména swing zůstává dodnes jeho velkou zálibou.

V osobním životě prožil doc. Bittner vedle mnoha radostí i řadu nelehkých událostí a situací, v nichž mu osud nepřál. Díky své vyrovnané povaze, aequo animo a s pomocí rodiny se s nimi však dokázal vyrovnat. Má mnoho dobrých přátel mezi spolupracovníky a kolegy z řad zubních lékařů i mezi vděčně vzpomínajícími pacienty. Nepokládáme proto za klišé prohlášení, že doc. Bittner nám zůstává velkým vzorem v přístupu k povolání zubního lékaře, vysokoškolského učitele a badatele.

Přejeme mu proto do dalších let pevné zdraví, spokojenost v osobním životě, též mnoho nevšedních zážitků na poli výtvarného a hudebního umění. Ujišťujeme jej, že v řadách svých kolegů a žáků má mnoho dobrých přátel, kteří dokáží ocenit jeho celoživotní dílo a jimž je ctí znát jej a spolupracovat s ním.

*Doc. MUDr. Radovan Slezák, CSc.,
a kolektiv pracovníků
Stomatologická klinika LF UK
a FN v Hradci Králové*

* * *

Redakce obou našich časopisů se ke gratulaci hradeckých kolegů ráda připojuje, přeje jubilantovi dobré zdraví do dalších let, klid a pohodu na svém pracovišti i mezi svými blízkými, a nezapomíná, že doc. Bittner byl též po několik let vedoucím redaktorem časopisu Praktické zubní lékařství.

*Jménem redakce
doc. MUDr. Jan Veverka, CSc.*